

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA KORIZMENA
NEDJELJA

BLAGOVIJEST

mihael

9/2022.

LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XVI. (2022.), broj 9 (516)
TREĆA KORIZMENA NEDJELJA
20. ožujka 2022.

Kontakt:
vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica: Salvador Dali
The Annunciation To Mary, 1967
<https://www.barnebys.com>

OŽUJAK

Ned	20.	TREĆA KORIZMENA NEDJELJA KLAUDIJA
Pon.	21.	Kristijan, Vesna, Vlasta
Uto.	22.	Oktavija, Lea Rimska, Vlasta
Sri.	23.	Oton, Anuncijata, Rebeka
Čet.	24.	Latin, Javorka, Katarina
Pet.	25.	BLAGOVIJEST - NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO
Sub.	26.	Montan, i Maksima, Emanuel

MEDITACIJA

Isus - mogućnost svestrane slobode 3

SLUŽBA RIJEČI: TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA

Ako se ne obratite, svi ćete slično 4

HOMILIJA

Trenutak 8

SLUŽBA RIJEČI: BLAGOVIJEST - NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO

ČITANJA

Evo, začet ćeš i roditi sina.

HOMILIJA

Gospodin je s tobom 14

KATEHEZA

Križni put 16

Mali vjeronaučni leksikon 21

UZ BLAGDAN

Navještenje Gospodinovo - 22

NAŠI POKOJNI 24

Isus - mogućnost svestrane slobode

Isus Krist jedinstvena je osoba ljudske povijesti. Činio je bezbrojna čudesna djela, ozdravljivao svakoga, liječio psihički bolesne, tjerao zle duhove iz ljudi, oživljavao mrtvace, mijenjao prirodu i činio je poslušnom čovjeku, mijenjao je srca ljudi, govorio kako nitko nije govorio, prošao svijetom čineći samo dobro, uzeo na sebe krivnju svih ljudi, uskrsnuo od mrtvih i dalje živi, uzašao na nebo, stvorio najveću organizaciju u svijetu - Crkvu, govorio je da je od Boga došao, da je Božji Sin.

Povijest čovječanstva ne pozna nikoga sličnoga na Zemlji. Osnivači religija bili su samo ljudi, ovozemni, ograničeni. Oni su stvorili samo neke religijske metode ili organizaciju koja prenosi njihov nauk. Filozofi ne mogu mijenjati svijet, jer nije dosta samo znanje. Generali, političari, znanstvenici, profesori, bogataši, nemoćni su pred zlom svijeta.

Svi su ljudi odozdo. Isus dolazi odozgo. Svi su ljudi zatvoreni u začarani krug grijeha i zemaljskog života. Samo je Isus slobodan, izvan toga kruga, svemoćan.

Isus je, dakle, jedinstvena osoba svijeta. Nije li onaj za kojim u svojoj dubini svi čeznemo? Povijest je registrirala njegov dolazak i njegove riječi i djela među nama. On je jedan od velikana naroda Izraela. Crkva i kršćanstvo grade na njemu svoju egzistenciju. Mnoštvo ljudi koji su mu povjerovali činili su djela kao on. Treba, dakle, upoznati toga Isusa. Početi temeljito čitati Novi Zavjet.

Prvo čitanje: Izl 3, 1-8a.13-15

'Ja jesam' posla me k vama.

Čitanje Knjige Izlaska

U one dane: Mojsije pasao ovce svoga tasta Jitra, midjanskoga svećenika. Goneći tako stado po pustinji, dođe do Horeba, brda Božjega. Anđeo mu se Gospodnji ukaže u rasplamtjeloj vatri iz jednoga grma. On se zagleda: grm sav u plamenu, a ipak ne izgara.

„Hajde da priđem, reče Mojsije, i promotrim taj veličanstveni prizor: zašto grm ne sagorijeva.“ Kad Gospodin vidje gdje prilazi da razmotri, zovne ga iz grma: „Mojsije! Mojsije!“ On se javi: „Evo me!“ A Gospodin će mu: „Ne prilazi ovamo! Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo. Ja sam, nastavi, Bog tvoga oca, Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi.“ Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati.

A Gospodin nastavi: „Vidio sam, vidio nevolju naroda svoga u Egiptu i čuo mu

tužbu na tlačitelje njegove. Znane su mi muke njegove pa siđoh izbaviti ga iz šaka egipatskih i odvesti ga iz te zemlje u zemlju dobru i prostranu - zemlju kojom teče mlijeko i med: u postojbinu Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perizana, Hivijaca i Jebusejaca.“

Nato Mojsije reče Bogu: „Ako dođem k Izraelcima pa im kažem: 'Bog otaca vaših poslao me k vama', i oni me zapitaju: 'Kako mu je ime?' – što ću im odgovoriti?“ Bog reče Mojsiju: „Ja sam koji jesam!“ I nastavi: „Ovako kaži Izraelcima: 'Ja jesam' poslao me k vama.“ Još reče Bog Mojsiju: „Kaži Izraelcima ovako: 'Gospodin, Bog otaca vaših, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljevi, poslao me k vama.' To mi je ime do vijeka, tako će me zvati od koljena do koljena.“

Riječ Gospodnja

U Knjizi Izlaska u središtu su dvije najvažnije teme u izraelskoj vjerskoj povijesti, oslobođenje iz egipatskog ropstva i sklapanje Sinajskog saveza. Uz te dvije teme opisana je i Mojsijeva povijest te putovanje Izraelaca kroz pustinju. Mojsije koji je živio oko 1300 god. pr. Kr. odrastao na dvoru egipatskog faraona, ali nije zaboravio svoje podrijetlo. Braneći svoga sunarodnjaka od zlostavljanja ubio je egipatskog zlostavljača. Pobjegao je u Midjan, oženio se kćerkom svećenika Jitra i živio kao pastir.

Prema židovskoj tradiciji i Bibliji živio je 120 godina, 40 godina na faraonovom dvoru, 40 u Midjanu i 40 kao vođa Izraelaca.

U ovom ulomku opisana je Božja objava i poziv Mojsiju. Bog velik i tajnovit objavljuje se prognanom i siromašnom Mojsiju koji čuva tuđe ovce. Sam svjedoči o ljubavi prema potlačenom narodu i obećava da će ga izbaviti iz muka i dovesti u zemlju blagostanja.

Objava Mojsiju nije objava novoga boga, nego Boga kojega su štovali njegovi pretci. Mojsije želi znati njegovo ime. Objavljivanjem vlastitoga imena, Bog želi ukazati na novine koje donosi nova Objava. Imenom Jahve, 'Ja sam koji jesam', naglašava da je on Bog koji uistinu postoji, koji je vječan i koji je djelatno nazočan u svome narodu.

Otpjevni psalam: Ps 103, 1-4.6-8.11

Milosrdan je i milostiv Gospodin.

Blagoslavljaljaj, dušo moja, Gospodina
i sve što je u meni, sveto ime njegovo!
Blagoslavljaljaj, dušo moja, Gospodina
i ne zaboravi dobročinstava njegovih!

On ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje;
on ti od propasti izbavlja život,
kruni te dobrotom i nježnošću.

Gospodin čini pravedna djela
i potlačenima vraća pravicu,
Mojsiju objavi putove svoje,
sinovima Izraelovim djela svoja.

Milosrdan je i milostiv Gospodin,
spor na srdžbu i vrlo dobrostiv.
Jer kako je nebo visoko nad zemljom,
dobrota je njegova
nad onima koji ga se boje.

U ovom Psalmu progovara grešnik koji je u Bogu pronašao milosrđe te ga osobno želi hvaliti. Psalm promišlja nad Božjim vrlinama i njegovom Ime, objavljeno Mojsiju, ovdje nalazi određene kvalitete: Bog je Ljubav i Nježnost. Na osobnoj razini ova se božanska obilježja nadasve očituju u milosrđu. Božje milosrđe rađa se iz spoznaje za našom krhkošću i zbog toga čovjek treba biti svjestan svojih grijeha i slabosti, ne zbog moguće kazne, već stoga što grijesima ranjava očinsku ljubav koju Bog ima prema nama.

Drugo čitanje: 1Kor 10, 1-6.10-12

Život naroda s Mojsijem u pustinji opisan je za opomenu nama.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Ne bih htio da budete u neznanju: oci naši svi bijahu pod oblakom, i svi prijeđoše kroz more, i svi su se na Mojsija krstili u oblaku i u moru, i svi su isto duhovno jelo jeli, i svi su isto duhovno piće pili. A pili su iz duhovne stijene koja ih je pratila; stijena bijaše Krist. Ali većina njih nije bila po volji Bogu: ta poubijani su po pustinji. To bijahu pralikovi naši: da ne žudimo za zlima kao što su žudjeli oni. I ne mrljajte kao što neki od njih mrljahu te izgiboše od Zatornika. Sve se to, kao pralik, događalo njima, a napisano je za upozorenje nama, koje su zapala posljednja vremena. Tko dakle misli da stoji, neka pazi da ne padne.

Riječ Gospodnja

Pavao je tijekom drugog misijskog putovanja zimi 50-51. godine, iz Atene došao u Korint. Ostao je godinu i pol. U Korintu je živjela jaka kršćanska zajednica.

U čitanju iz Prve poslanice Korinćanima, Pavao upozorava pripadnike korinthske zajednice da sama pripadnost Crkvi nije dovoljna, nego je potrebno tu pripadnost živjeti.

Usporedbom života kršćana sa životom Izraelaca na putu kroz pustinju, unatoč svim čudesima koja su pratila Izraelce, oni mrljaju i prigovaraju. Zbog tog mrljanja Bog ih kažnjava iako ih je prije čudesno pomagao. Kako čudesa tijekom oslobođenja iz Egipta nisu automatski proizvela vjeru u Izraelcima, tako ni kršćanski sakramenti ne djeluju automatski. Unatoč primljenom krštenju i primanju euharistije, kršćani će, budu li mrljali i prigovarali biti isključeni iz Božje naklonosti. Kršćanin svoju vjeru mora svakodnevno iznova potvrđivati i živjeti.

Evandjelje: Lk 13, 1-9

Ako se ne obratite, svi ćete slično propasti!

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme čas dođoše neki te javiše Isusu što se dogodilo s Galilejcima kojih je krv Pilat pomiješao s krvlju njihovih žrtava.

Isus im odgovori:

„Mislite li da ti Galilejci, jer tako postradaše, bijahu grešniji od drugih Galilejaca? Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete slično propasti!

Ili onih osamnaest na koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih, zar mislite da su oni bili veći dužnici od svih Jeruzalemaca? Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete tako propasti.“

Nato im pripovjedi ovu prispodobu:

„Imao netko smokvu zasađenu u svom vinogradu. Dođe tražeć ploda na njoj i ne nađe pa reče vinogradaru: 'Evo, već tri godine dolazim i tražim ploda na ovoj smokvi i ne nalazim. Posijeci je. Zašto da iscrpljuje zemlju?'

A on mu odgovori:

'Gospodaru, ostavi je još ove godine dok je ne okopam i ne pognojim. Možda će ubuduće ipak uroditi. Ako li ne, posjeći ćeš je.'“

Riječ Gospodnja

E vandjelje treće korizmene nedjelje sastavljeno je od dva ulomka iz Lukina evandjelja. U prvome se opisuju dva tragična događaja. Prvi je ubojstvo Galilejaca čiju je krv Pilat pomiješao s krvlju njihovih žrtava. Drugi je smrt osamnaestorice pri urušavanje kule u Siloamu. Oba događaja mogla su biti tumačena kao kazna za grešnost nastradalih.

Isus odbacuje to mišljenje i tvrdi da nastradali nisu bili ništa veći grešnici od ostalih ljudi, te da stradanje nije kazna za njihov nemoral. On želi naglasiti da se sve dogodilo iznenada, da ljudi nisu bili pripravnici. Rečenica „Ako se ne obratite, svi ćete slično propasti“, ne znači da će se obraćenjem izbjeći bilo kakva tjelesna nesreća nego da će ljudi biti u miru s Bogom i bližnjima tako da uz nesreću ne dođe i do odbacivanja od Boga.

Da Bog ima strpljenja s ljudima govori sljedeći ulomak o neplodnoj smokvi. Bog pruža priliku da „vinogradar“ smokvu nahrani, okopa, da čovjek čuje Božju riječ i prihvati je. Ako je ne prihvati sam sebe je isključio iz zajedništva s Bogom, bit će „posječen“.

Trenutak

U trenutcima i razdobljima različitih opasnosti, kao što su ratovi, ekonomska i politička nestabilnost ili prirodne katastrofe, praznovjerje prilično uzima maha. Nije shvatljivo - ali je donekle i razumljivo - da se u takvim situacijama mnogi ljudi, pa čak i oni koji se drže intelektualcima, orijentiraju u svojim odlukama prema različitim horoskopima i proročanstvima. Pogotovo danas, u rastu demokracije, ali i prisutnosti tih opasnosti koje smo nabrojili, utječu se mnogi različitim ponudama koje im se nameću i prodaju kao rog za svijeću.

Ni kršćani nisu pošteđeni takvih utjecaja, nerijetko se govori u kršćanskoj sredini o Bogu osvetniku koji kažnjava, koji samo čeka da netko napravi neki grijeh, pa da ga uništi.

Čuli smo u evanđelju kako narod povezuje pogubljenje Galilejaca od strane Pilata i osamnaest ljudi koji su našli smrt pod srušenom kulom s Božjom kaznom za njihove grijeh. Isus odlučno otklanja takvo

tumačenje. Ti stradalnici nisu bili gori od živih. Teški i nesretni događaji nisu kazna, nego opomena. Razlog katastrofalnih događaja ne leži prvenstveno u nekom posebnom, osobnom grijehu i krivnji pogođenih, nego ti su događaji znakovi koji označuju opći poziv na obraćenje. "Ako se ne obratite, svi ćete slično propasti!" Isus je dva puta izrekao tu ozbiljnu rečenicu. Udarci sudbine poticaj su na obraćenje. Ono znači odlučivanje, opredjeljenje za Krista. Tko se u svom životu zatvara pred Gospodinom, pred istinom i ljubavlju, sam se osuđuje i zauvijek isključuje iz života, istine i ljubavi.

Istina, udarci sudbine trebaju motivirati, pokretati čovjeka na preispitivanje svoga odnosa s Bogom i ljudima: To je prvi korak prema obraćenju, no nipošto i dovoljan.

Drugi korak pokazuje svu ozbiljnost i vjerodostojnost prvog koraka: obraćenje nužno sa sobom donosi i plodove, život se s Kristom treba vidjeti u suživotu s ljudima. Svatko tko čuje poziv na obraćenje i krene njegovim putem, ne može više živjeti kao do sada. Čekanje i odgađanje veoma su opasni, vremena nema!

Što je s mojim smokvinim drvom? Kakve sokove upijam, čime hranim svoje srce i dušu? Ako nema plodova, tada je to znak bolesti, neishranjenosti i umiranja. Nedostojno je za kršćanina da se hrani nekom drugorazrednom, nekaloričnom ili štetnom hranom, a ima na dohvat ruke najkvalitetniju životnu hranu.

Ne može se Krista ostaviti pred vratima svoga doma da neprestano kuca. Jedini istinski život za kršćanina jest sakramentalni život, život po sakramentima, susretima s Kristom koji su najsigurniji put donošenja plodova. Nitko ne treba razmišljati: "Izgledam li pred ljudima kao kršćanin?" Najvažnije je, i

jedino potrebno, živjeti s Kristom, biti otvoren Duhu Svetomu, tada ćemo sigurno, a i da ne znamo, hraniti ljude oko sebe onim čime hranimo i zalijevamo svoje drvo, a to su Krist i njegov Duh u nama.

Ovo nas korizmeno vrijeme poziva da izvučemo svoju "lađu" na suho, da ostružemo školjke i nametnike s njezina trupa koji nam otežavaju bržu plovidbu životom, da očistimo i podmažemo sve dijelove motora, da ga zaštitimo od duhovne korozije, da mu spremnike napunimo pogonskim gorivom.

o. Stjepan Harjač

<https://getupandwalk.gesuiti.it>

Prvo čitanje: Iz 7, 10-14

Evo, djevica će začeti!

Čitanje Knjige proroka Izaije

U one dane:
Gospodin progovori Ahazu i reče mu: "Zaišti od Gospodina, Boga svoga, znak za sebe iz dubine Podzemlja ili gore iz visina." Ali Ahaz odgovori: "Ne, neću iskati i neću iskušavati Gospodina." Tada reče Izaija:

"Čujte, dome Davidov:

Zar vam je malo dodijavati ljudima
pa i Bogu mom dodijavate!

Zato, sam će vam Gospodin dati znak:

Evo, djevica će začeti i roditi sina
i nadjenut će mu ime Emanuel,
S nama Bog!"

Riječ Gospodnja

Proroštvo o Emanuelu smješteno je u povijesni kontekst siro-efrajimskog rata oko 730. god. pr. Kr. Aramski kralj Ra-son i izraelski kralj Pekah htjeli su s judejskim kraljem Ahazom sklopiti savez protiv Asirije. Kako im se Ahaz nije htio pridružiti, jer je bio sklon Asiriji, Rason i Pekah su zavojštili protiv njega.

Teološki problem koje se pojavio u tom političkom kontekstu, jest taj što se Ahaz, koji sjedi na Davidovu prijestolju, u svojim odlukama i stavovima ne savjetuje s Bogom. Štoviše, iz drugih biblijskih tekstova znademo da je ovaj kralj bio toliko odlutao od pravoga Boga da je čak svog vlastitog sina „proveo kroz oganj“ (2 Kr 16,3; 2 Ljet 28,3), tj. prinio kao žrtvu po običaju krivobožačkih naroda, a usto je „u svakom pojedinom judejskom gradu podigao uzvišice da kadi tuđim bogovima“ (2 Ljet 28,25). U tom kontekstu Bog koji sam nudi Ahazu znak primjer je njegove bezuvjetne naklonosti Davidovu prijestolju. No, Ahaz odbija i Božji znak. Rečenica: „Ne, neću iskati i iskušavati Gospodina“ na prvi pogled može zvučati pobožno, jer je traženje znaka često znak sumnje i nevjerice. Međutim, u ovom slučaju odbijanje znaka koji Bog daje označuje odbijanje suradnje s Bogom. Ahaz je tako naoko pobožnom rečenicom zapravo potvrdio svoju tvrdokornost.

Bog ipak daje znak kojega proglašava prorok Izaija. To je rođenje djeteta simbolična imena - Emanuel, što znači Bog s nama, i to od djevice kojoj se u ovom tekstu ime ne navodi. Puno se raspravlja o identitetu toga djeteta i njegove majke, kao i činjenici da se izvorna hebrejska riječ *alma* ne mora nužno odnositi na djevicu, nego općenito na mladu ženu. Ipak, Ahazovo odbijanje znaka i činjenica da Bog znak ipak daje, dopušta nam interpretaciju u smislu da je rođenje Emanuela čin izravnog Božjeg zahvata koji ne ovisi o čovjeku - muškarcu.

Stoga je značenje ovoga proroštva nadišlo svoj povijesni kontekst, te se u Novom zavjetu, točnije u Evanđelju po Mateju, njegovo konačno ispunjenje otkriva u Isusu iz Nazareta začetom po Duhu Svetome i rođenom od Djevice Marije. U njemu je Bog došao da bi bio s nama na najbliži mogući način - to jest samim utjelovljenjem.

Otpjevni psalam: Ps 40, 7-11

Evo dolazim, Gospodine,

Žrtva i prinos ne mile ti se,
nego si mi uši otvorio;
paljenica ni okajnica ne tražiš.

“Tada rekoh: “Evo dolazim!

U svitku knjige piše za mene:
Milje mi je, Bože moj, vršiti volju tvoju,
Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim.”

Pravdu ću naviještati u velikom zboru
i usta svojih zatvoriti neću,
Gospodine, sve ti je znano.

Tvoju pravdu neću kriti u srcu,
kazivat ću vjernost tvoju i tvoj spas.
Tajit neću dobrote tvoje
ni tvoje vjernosti velikoj skupštini.

Prva strofa današnjeg otpjevnog psalma ujedno je i ključ za razumijevanje njegove temeljne misli. Psalmistova tvrdnja „Žrtva i prinos ne mile ti se“ ne znači da žrtve koje se prinose u Hramu nemaju pred Bogom baš nikakvu vrijednost. To bi bilo u suprotnosti sa samim Božjim Zakonom koji te žrtve propisuje. Stvar je u tome da te žrtve nisu najveća vrijednost koju čovjek može prinijeti Bogu. Sto je pak najveća vrijednost koja se prinosi Bogu otkriva se u nastavku rečenice koji glasi: „nego si mi uši otvorio“. Tu sliku treba čitati u svjetlu Izl 21,6 i Pnz 15,17 gdje se govori o robu koji se dragovoljno i slobodno predaje u službu svom gospodaru, što se obilježava vanjskim znakom bušenja (otvaranja) ušiju. Prema tome, najveći prinos koji čovjek može prinijeti Bogu jest, prinos samoga sebe. Od onoga tko prinese takvu žrtvu Bog ne traži nikakve druge paljenice ili okajnice.

Drugo čitanje: Heb 10, 4-10

U svitku knjige piše za mene: “Vršiti, Bože, volju tvoju!”

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo!
 Krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijeha.
 Zato Krist ulazeći u svijet veli:
 Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio;
 paljenice i okajnice ne sviđaju ti se.
 Tada rekoh: “Evo dolazim!”
 U svitku knjige piše za mene: “Vršiti, Bože, volju tvoju!”
 Pošto gore reče:
 Žrtve i prinosi, paljenice i okajnice
 - koje se po Zakonu prinose -
 ne mile ti se i ne sviđaju, veli zatim:
 Evo dolazim vršiti volju tvoju!

Dokida prvo da uspostavi drugo. U toj smo volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek.

Riječ Gospodnja

U ovom odlomku iz Poslanice Hebrejima nalazimo citat iz Psalma 40 kojega smo imali u otpjevnom psalmu. Odmah se ipak primijeti jedna razlika u tekstu. Dok u Psalmu stoji „Nisu ti mile ni žrtve ni prinosi, nego si mi uši otvorio“, što je doslovni prijevod hebrejskog teksta, u Poslanici Hebrejima čitamo: „Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio“. Ta razlika postoji zato jer se pisac Poslanice Hebrejima koristio grčkom Biblijom, Septuagintom, u kojoj se nalazi ta tekstualna varijacija.

I jedan i drugi tekst dobro se uklapaju u temeljni smisao samoga Psalma, koji upućuje na to da se bogoslužje ne smije svoditi samo na hramske obrede nego se ono odnosi na čitav život po Božjem zakonu. U kontekstu Poslanice Hebrejima riječ 'tijelo' ipak izričitije od riječi 'uho' smjera na otajstvo Kristova utjelovljenja, koje Poslanica naziva njegovim ulaskom u svijet. U interpretaciji Kristova otajstva Poslanica Hebrejima ponajviše se usredotočuje na njegovu muku, smrt i uskrsnuće, jer je to dovršen njegov žrtveni prinos u kojem je prinio samoga sebe. Međutim, ovaj odlomak ističe kako je taj dovršeni prinos započeo već u trenutku njegova tjelesnog začeca.

(Služba riječi 267/12)

Evandjelje: Lk 1, 26-38

Evo, začet ćeš i roditi sina.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme: Posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djeвица se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!"

Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče:

"Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevati će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja."

Nato će Marija anđelu:

"Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?"

Anđeo joj odgovori:

"Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. I zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji.

A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!"

Nato Marija reče:

"Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!"

I anđeo otiđe od nje.

Riječ Gospodnja

U poznatom evanđeoskom odlomku anđeo Gabriel pozdravlja Mariju riječima: „Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!“. Ne treba ispustiti iz vida da ovaj pozdrav, koji će ući i u bogoslužje Crkve kao redoviti pozdrav što ga predsjedatelj upućuje okupljenom narodu, na neki način prevodi i prilagođuje ono ime sina iz Knjige Izaijine - Immanuel - Bog s nama. Koliko je to bio neočekivan pozdrav, svjedoči i Marijina smetenost. U riječima anđela Gabriela prisutna je kristologija koja objašnjava pravi Isusov značaj. Obilato su tu rabljeni starozavjetni citati i aluzije na tekstove koji navješćuju rođenje sina. Više nego na tekst iz proroka Izaije, ove riječi podsjećaju na obećanje što ga je Bog dao Davidu o potomstvu koje će kraljevati zauvijek. Usto, tolika prisutnost Starog zavjeta u ovih nekoliko redaka govori o činjenici da je Bog vjeran svojim obećanjima i da je utjelovljenje Isusa Krista početak njihovih ostvarivanja. Marija traži dodatno objašnjenje kako će se to dogoditi. Ona je djeвица, što je triput ponovljeno u ovom odlomku. Anđeo objašnjava Mariji da će se to dogoditi snagom Duha Svetoga, a kao znak pruža joj primjer njezine rođakinje Elizabete. Anđelov je zaključak: „Ta Bogu ništa nije nemoguće!“, što odgovara riječima koje prate Sarino začecje u njezinoj starosti. Tako je u Utjelovljenju neprestano prisutan Stari zavjet. Sva je dosadašnja povijest spasenja stremila prema ovom trenutku, ovaj je trenutak naviještala i iščekivala, a čitav Stari zavjet govori o Kristu, baš kao što će to i sam uskrsli Krist reći učenicima na putu u Emaus na kraju Evandjelja, tumačeći im što „u svim Pismima ima o njemu“. Svijest o Božjoj svemoći omogućuje Mariji, a i drugima prihvaćanje njegova poziva.

Gospodin je s tobom

Današnja svetkovina daruje nam u proljeće dah došašća. Zbog toga mi je današnji blagdan simpatičan. Nekako poprijeko leži u crkvenoj godini. Možda se tako možemo približiti Božiću u svom životu, a da ne moramo svoju pozornost poklanjati kolačima, boru, snijegu, raznim svjetiljkama i darovima. Proljeće nam dopušta, sa sigurnom distancom od devet mjeseci, baciti pogled na božićno otajstvo, pogled kakav je u prosincu jedva moguć, da vidimo kako to otajstvo započinje i što su preduvjeti prije no što započne.

Nada u životni Božić

Pri tome nije toliko riječ o slavljenju koje ćemo upriličiti za devet mjeseci kasnije, nego načelno i dublje riječ je o onome božićnome u našem životu. Ne radi se samo o onome što je u crkvenoj godini, nego o onome što je u nama, u našim životnim okolnostima. U svemu što živimo treba nastati Božić, ispunjena radost jer je Bog s nama u svim našim životnim situacijama. Zbog toga pjeva nebeska vojska u božićnom Evanđelju: „Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji, miljenicima njegovim.“ (Lk 2, 14). To je jezgra moje životne nade i uvjeren sam da ću jednom tu poruku slušati tako da odgovara stvarnosti, i to sasvim, potpuno i do kraja. Premda ne znam kako doživjet

ćemo mir na zemlji, ispunjeno vrijeme za svakoga čovjeka, Boga dohvatljivog nama. No, što činiti dok se to ne dogodi? Pogledajmo u današnje Evanđelje.

Nestali anđeli

Pripovijest evanđeliste Luke započinje s jednim anđelom. A to nam baš ne čini stvar jednostavnom. Mi, naime, ne susrećemo anđele, oni nam nisu tako jasno dohvatljivi kao u evanđeoskom izvještaju gdje Marija vodi otvoren razgovor i na svoja pitanja dobiva odgovor. Gdje je Gabrijel, gdje su anđeli danas? Ne poznam nikoga tko razgovara s anđelima. No, ne može se reći da su anđeli izumrli. Prije bismo mogli reći da mi to isto iskustvo više ne bismo tako izrazili. Stvarno je jezik Evanđelja jako obilježen vremenom. Evanđelist rabi shemu pripovijedanja iz svojega vremena. Ono što Luka pripovijeda, nalazi se i može se usporediti s drugim biblijskim mjestima u Starom zavjetu. U pripovijestima o navještenju kod Abrahama i Sare o njihovu sinu Izaku, pri navještaju Samuelova rođenja, o Samsonu i u drugim događajima. I kod njih Bog ili poslani Božji glasnik kada navješćuju rođenja očituje se ime i budućnost djeteta, i kod njih se izražavaju sumnje i pitanja, koja onda nastaju. A kakav je navještaj životnoga Božića nama, navještaj kojem se nadamo i koji očekujemo i tražimo? Još je daleko do toga. Dakako, teško je čekati dolazak Božjeg glasnika.

Josip Botteri Dinj, *Navještenje, idetalj*, <https://www.hkv.hr>

Riječi kao sjeme

Ako izostane anđeo, hoće li za nas izostati i njegova poruka? Mislim da neće. Htio bih imati udjela u tome što mora biti divno, u prvim kretanjima prema životu punu mira i ispunjenja, i čvrsto se nadam da ako i ne susretnem anđela, ipak mogu primiti onu poruku, s kojom započinje navještaj Božića. Prve riječi koje se čuju su „Zdravo (Raduj se) Milosti puna, Gospodin je s tobom!“. Zdravo, raduj se, ti milosti pun, Gospodin je s tobom! Radujte se, vi milosti puni, Gospodin je s vama! Riječi su to koje padaju kao zrnje iz kojega nikne Božić. Svaki vrtlar zna što može nastati iz sjemena. On zna i nada se kako će se iz njega razviti nešto veličanstveno, ako uvjeti budu dobri. „Gospodin je s tobom.“ To znači: Stvoritelj svega vidljivoga i nevidljivoga, zvijezda, galaksija i što god još postoji, i svakoga od nas, onaj koji daje život, nama, svim ljudima, životinjama i biljkama, gospodar je nad smrću, njegovo

je kraljevstvo i sila i slava, u vijeke vjekova, on je s tobom ženo, mužu, mladi, stari, zdravi, bolesni, debeli, mršavi, poznati, neugledni, marljivi, spori, smireni, rastrgani, siromašni, bogati, osamljeni, ljuti, zadovoljni čovječe. Ti, puna milosti, raduj se, ti, pun milosti, Gospodin je s tobom. Onaj komu se to govori, neće se odmah uzoholiti. Slično kao Marija u Lukinu evanđelju, koja si ništa ne umišlja zbog svoje izvrsne uloge. Znade čovjek da je malen, na rubu, da ima dostojanstvo po onome što jest, čovjek koji može ljubiti i oprostiti, i krv svoga srca dati za to da bude mir. Tako si zamišljam božićno proljeće. Čujemo li da je ta poruka upravljena nama? Zdravo, raduj se, ti puna milosti, ti pun milosti. Mnogo toga je moguće, mnogo više no što ti misliš, jer Gospodin je s tobom. Onaj, tko nas tako pozdravlja, vjerujem, mora biti anđeo.

Služba riječi 271/13

Križni put

Via Crucis

Na kršćanskom zapadu malo koja pobožnost je toliko obljubljena kao Križni put, pobožnost koja svjesnom ljubavlju podsjeća na posljednju dionicu Isusovog zemaljskog života: od trenutka nakon što on i njegovi učenici „Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori“ (Mk 14, 26), sve dok Isusa ne „dovuku na mjesto Golgotu, što znači Lubanjsko mjesto“ (Mk 15, 22), da bude razapet i zatim pokopan u obližnjem vrtu, u novi grob isklesan u stijeni.

Put koji je trasirao Duh

Isusov život je putovanje na kojem ga prati Duh. Na početku poslanja Duh ga je četrdeset dana vodio pustinjom (usp. Lk 4, 1); a zatim ga, kao božanski oganj koji gori u njegovim grudima, potiče na hod na Kalvariju (usp. Lk 12, 49-50).

Posljednja faza putovanja neizrecivo je teška i bolna. Evanđelisti su se zadržali, iako umjereno, na opisu križnog puta kojim je Sin Božji i Sin čovječji išao iz ljubavi prema Ocu i prema čovječanstvu. Svaki Isusov korak je korak bliže ostvarenju nauma spasenja, trenutku sveopćeg oproštenja (usp. Lk 23, 34), probodenom Srcu, otvaranju nepresušnog izvora milosti (usp. Iv 19, 34), žrtvovanju pravog vazmenog Jaganjca, kojemu neće biti

Emanuel Vidović, *Gotički Krist iz Sv. Petra u Trogiru*, <https://www.matica.hr/>

slomljena niti jedna kost (usp. Iv 19, 36), daru Majke (usp. Iv 19, 26-27) i Duha (usp. Iv 19, 36; Mt 27, 50). Svaka nova Isusova patnja je sjeme buduće radosti za čovječanstvo, svaki je podsmijeh, pretpostavka njegove slave. Na tom putu patnje svaki Isusov susret s prijateljima, s neprijateljima, s ravnodušnima, prilika je za posljednju pouku, posljednji pogled, ponudu pomirenja i mira.

Put koji Crkva voli

Crkva je oduvijek čuvala sjećanje na riječi i događaje posljednjih dana svoga Zaručnika i Gospodina, bolno sjećanje na put kojim je Isus išao od Maslinske gore do gore Kalvarije. Crkva zna da se u svakoj epizodi koja se dogodila na tom Putu krije otajstvo milosti, gesta Kristove ljubavi prema njoj. Crkva je svjesna da joj je u Euharistiji njezin Gospodin ostavio tvarnu, sakramentalnu uspomenu na izmučeno tijelo i prolivenu

krv na Golgoti. No, Crkva voli i povijesno sjećanje na mjesta na kojima je Krist patio, voli ulice i kamenje oblivene njegovim znojem i krvlju.

Jeruzalemska crkva od najranijih vremena je pokazivala svoju ljubav prema „svetim mjestima“. Arheološki nalazi već iz drugog stoljeća dokazuju postojanje kršćanske pobožnosti na groblju gdje je bio Kristov grob isklesan u stijeni. Krajem četvrtog stoljeća hodočasnica po imenu Aetheria govori nam o tri svete građevine na brdu Golgota: Anastasis, crkvice ad Crucem i velika crkva - Martyrium (usp. Peregrinatio Etheriae 30). I ona opisuje procesiju od Anastaze do Martirija koja se odvijala određenim danima. To zacijelo nije bio križni put ili Via Dolorosa, kao ni via sacra. Obilazak svetišta u Jeruzalemu, naznačuje se u raznim kronikama koje su napisali hodočasnici iz petog i šestog stoljeća. No tu procesiju, sa svojim pjevanjem psalama i bliskom vezom s mjestima muke, neki znanstvenici smatraju začetkom budućeg križnog puta .

Jeruzalem je grad povijesnog križnog puta. To je jedini grad s tom velikom, tragičnom privilegijom. U srednjem vijeku privlačnost „svetih mjesta“ potaknula je želju da ih se lokalno reproducira: neki su ih hodočasnici po povratku iz Jeruzalema reproducirali u vlastitom gradu. Sedam crkava kompleksa Santo Stefano u Bologni smatraju se najistaknutijim primjerom ovih „reprodukcija“.

Srednjovjekovna pobožnost

Križni put, u današnjem obliku, potječe iz kasnog srednjeg vijeka. Sveti Bernard iz Clairvauxa (+1153.), sveti Franjo Asiški (+1226.) i sveti Bonaventura iz Bagnoregija (+1274.), svojom su bogatom kontemplativnom predanošću pripremili tlo na kojem se trebala razviti ta pobožnost.

Duhu suosjećajne pobožnosti za otajstvo muke moramo dodati entuzijazam izazvan križarskim ratovima koji su pokrenuti kako bi se ponovno oslobodio Sveti grob, novi procvat hodočašća od dvanaestog stoljeća nadalje i, od 1233. godine, trajna prisutnost Manje braće franjevaca na Svetim mjestima.

Potkraj trinaestog stoljeća spominju se postaje križnog puta, ne još kao pobožna praksa, već kao put kojim je Isus hodio na svom putu do brda Kalvarija obilježen nizom „postaja“.

Oko 1294. dominikanski fratar Rinaldo de Monte Crucis, u svojoj Liber peregrinationis, piše kako je došao na Sveti grob „per viam, per quam ascendit Christus, baiulans sibi crucem“ (putem kojim je Krist uzašao noseći svoj križ), opisujući različite postaje: Herodovu palaču, Lithostratos gdje je Isus osuđen na smrt, mjesto gdje je Isus susreo žene iz Jeruzalema, mjesto gdje je Šimun iz Cirene pomogao Isusu nositi križ, i tako dalje.

Na pozadini pobožnosti Kristovoj mucii prisjećajući se puta kojim je Isus hodao na svom usponu na Kalvariju, Križni put kao pobožna praksa nastao je izravno iz svojevrsnog spoja triju pobožnosti koje su se širile uglavnom u Njemačkoj, i u Nizozemskoj od petnaestog stoljeća nadalje:

- *pobožnost „Kristovom padu“* pod križem; bilo ih je čak sedam;
- *pobožnost „Kristovom putu žalosti“*, što je uključivalo procesiju od jedne crkve do druge u spomen na put žalosti - sedam, devet i više, kojim je Krist prošao za vrijeme svoje muke: od Getsemanija do Ane „*jer on bijaše tast Kajfe, velikoga svećenika one godine*“ (usp. Iv 18, 13), od Ane do Kajfe (usp. Iv 18, 24; Mt 26, 56), od Kajfe do Pilata (usp. Iv 18, 28; Mt 27, 2), od Pilata do palače kralja Heroda (usp. Lk 23, 7) ...;

- *pobožnost „Kristovim postajama“*, trenutcima kada bi Isus zastao na svom putu na Kalvariju, bilo zbog prisile krvnika, zbog iscrpljenosti i umora, ili zato što ga pokreće ljubav još uvijek želi razgovarati s muškarcima i ženama koji sudjeluju u njegovoj mucii. Često se „Kristov put žalosti“ i „Kristove postaje“ podudaraju brojem i temom, a potonji su označeni stupom ili križem na kojem je povremeno prikazan prizor, predmet meditacije.

Raznolikost postaja

U dugom procesu formiranja Križnoga puta valja uočiti dva elementa: promjenjivost „Prve postaje“ i raznolikost postaja.

Što se tiče najranijeg oblika križnog puta, povjesničari bilježe najmanje četiri epizode odabrane kao „Prva postaja“:

- *Isus se oprašta od svoje Majke*; čini se da je ova „Prva postaja“ nije bila raširena, vjerojatno zbog svoje teške biblijske utemeljenosti;
- *Pranje nogu*; ova „Prva postaja“, utemeljena na događaju Posljednje večere i ustanovljavanja euharistije, bila je raširena i nalazi se u nekim oblicima križnog puta druge polovice sedamnaestog stoljeća;
- *Agonija u Getsemaniju*, Maslinskom vrtu, gdje iz ljubavi i poslušnosti Ocu Isus odlučuje ispiti kalež svoje muke do posljednje kapi, bila je početna postaja kratkog križnog puta iz sedamnaestog stoljeća koji se sastoji od samo sedam

Zlatko Prica, *Isus nosi križ*
<https://www.matica.hr>

postaja. Taj križni put vrijedan je pažnje zbog svoje strogo biblijske utemeljenosti, a uglavnom su ga širili članovi Družbe Isusove;

- *Isusova osuda u Pilatovom pretoriju*, prilično je rana „Prva postaja“ koja zapravo označava početak posljednje faze Isusova puta od osude do brda Kalvarije.

Tema postaja također je bila raznolika.

U petnaestom stoljeću još uvijek prevladava velika raznolikost u izboru, broju i redosljedu postaja. Neke oblici Križnog puta uključuju postaje kao što su Isusovo uhićenje, Petrovo zatajenje, bičevanje, klevetničke optužbe u Kajfinoj kući, rujanje bijelom haljinom u Herodovoj palači, od kojih se ništa ne nalazi u onom što je trebalo postati *textus receptus* pobožne prakse.

Tradicionalni oblik

Križni put ili *Via Crucis*, u današnjem obliku, s istih četrnaest postaja raspoređenih istim redom, zabilježen je u Španjolskoj u prvoj polovici sedamnaestog stoljeća, posebice u franjevačkim zajednicama. S Pirenejskog poluotoka proširio se najprije na Sardiniju, u to vrijeme pod vlašću španjolske krune, a zatim u Italiju. Tu je našla uvjerenog i djelotvornog apostola u svetom Leonardu iz Port Mauricea (+ 1751.), malom bratu i neumornom misionaru; koji je osobno podigao više od 572 *Via Crucis*, uključujući i onu poznatu podignutu unutar Koloseuma na zahtjev Benedikta XIV., 27. prosinca 1750. u spomen na Svetu godinu.

Biblijski oblik

Svake godine na Veliki petak uvečer, Sveti Otac odlazi u Koloseum na pobožnost Križnog puta. Pridružuju mu se tisuće hodočasnika iz cijelog svijeta.

U usporedbi s tradicionalnim tekstom, biblijski križni put koji je Sveti Otac slavio u Koloseju prvi put 1991. godine predstavljao je određene varijante u „temama“ postaja. U povijesnom svjetlu, to nisu nove, nego ponovno otkrivene postaje.

Biblijski križni put izostavlja postaje kojima nedostaje precizna biblijska referenca kao što su Gospodinova tri pada (III., V., i VII. postaja), Isusov susret s njegovom Majkom (IV. postaja) i Veronikom (VI. postaja). Umjesto toga imamo postaje kao što su Isusova agonija u Maslinskom vrtu (I. postaja), nepravedna osuda koju je izrekao Pilat (V. postaja), obećanje raja dobrom razbojniku (XI. postaja), prisutnost Majke i Učenika u podnožje Križa (XIII. postaja). Jasan je veliki spasenjski značaj i teološko značenje tih događaja za dramu Kristove muke, uvijek prisutne drame u kojoj svaki muškarac i žena, svjesno ili nesvjesno, igraju ulogu.

Prijedlog biblijski postaja nije novina. Hodočasnici pristigli u Rim na jubilej 1975. dobili su mali priručnik, *Libro del pellegrino* (Hodočasnički Vodič-molitvenik), koji je pripremio Središnji odbor za Svetu godinu, a sadržavao je alternativni oblik križnog puta, koji je postao dijelom biblijskog *Via Crucis* iz 1991.

Kongregacija za bogoštovlje posljednjih godina, također je, u raznim je prilikama, odobrila korištenje formula koje su alternativne tradicionalnom tekstu Križnog puta.

S biblijskim križnim putem nije bila namjera promijeniti tradicionalni tekst, koji ostaje u potpunosti valjan, nego jednostavno istaknuti nekoliko „važnih postaja“ kojih u textus receptusu nema ili su u pozadini. I doista, ovo samo naglašava izvanredno bogatstvo Križnog puta koje niti jedna shema nikada ne može u potpunosti izraziti.

Biblijski križni put baca svjetlo na tragičnu ulogu raznih likova i borbu između

svjetla i tame, između istine i laži, koju oni utjelovljuju. Svi oni sudjeluju u otajstvu muke, zauzimajući stav za ili protiv Isusa, „znak proturječja“ (Lk 2, 34), otkrivajući tako svoje skrivene misli o Kristu.

Započinjući križni put, mi, Isusovi učenici, moramo još jednom očitovati svoje učeništvo plačući poput Petra zbog počinjenih grijeha; otvarajući svoja srca vjeri u Isusa patnika Mesiju poput dobrog razbojnika; ostajući u podnožju Kristova križa kao Majka i ljubljani učenik, s njima primiti Riječ koja otkupljuje, Krv koja čisti, Duha koji daje život.

msgr. Piero Marini
Naslovni nadbiskup Martirano, papinski ceremonijer
<https://www.vatican.va/>

Josip Botteri Dini, Mozartov Requiem, *idetalj*, <https://www.hkv.hr>

Mali vjeronaučni leksikon

Laž

Laž, sve ono što je oprječno istini u religijskom i moralnom smislu.

U Bibliji taj pojam uključuje odnos prema bližnjemu i prema Bogu. U prvom je slučaju riječ o moralnoj laži, u drugom o ontološkoj laži.

U Starom zavjetu zabrana laži odnosi se najprije na lažna svjedočanstva u parnicama, a u starozavjetnih proroka i mudraca i na himbu, prevaru, nesklad između mišljenja i jezika.

U Novom zavjetu prihvaćaju se te moralne norme samo što se produbljuje unutarnja iskrenost.

U odnosu prema Bogu Biblija lažju smatra idolopoklonstvo, ali i licemjerman formalistički stav u bogoštovlju.

U kršćanskoj teologiji, osobito tomističkoj, laž je iskaz protivan onomu što dotični misli, a nakana mu je da prevvari.

U laži se razlikuje materijalna lažnost (nesklad između govora i misli), formalna lažnost (nakana da se rekne suprotno od onog što se misli) te volja da se drugi prevvari. Prema skotističkoj i poslije protestantskoj teologiji laž uključuje pretpostavku da netko ima pravo na istinu. Kad tog uvjeta nema, pravo je, a katkad i dužnost, da se neka istina prešuti ili sakrije. Tada bi bila samo riječ o lažnom govorenju, a ne o moralnoj laži. Laž je po tom shvaćanju povreda prava na istinu.

Prema nakani razlikuje se laž iz šale, laž iz potrebe i pogibeljna laž.

Prva se shvaća kao zabava, druga nastoji odstraniti pogibelj ili se čime okoristiti, treća nastoji nanijeti zlo bližnjemu.

Lažno svjedočanstvo pod prisegom jest krivokletna laž.

Po glavnim moralnim i religijskim učenjima laž narušava povjerenje među ljudima i vrijeđa ljudsko dostojanstvo.

Lažni prorok

Lažni prorok, u Starom zavjetu, samozvani prorok koji djeluje po svojoj volji i po volji građanskih vlasti; mimo Božjeg pozvanja i bez Božje karizme (Jr 14,15). Žestok sukob između pravih i lažnih proroka izbio je za proroka Jeremije (Jr 28,1s). Kriteriji za razlikovanje pravog od lažnog proroka dani su u Pnz 18,20-22: kad se riječ prorokova ne ispuni, onda je to riječ koju Jahve nije kazao.

Navještenje Gospodinovo - Blagovijest

25. ožujka

Blagdan koji slavimo 25. ožujka ima dva imena, popularnije - Blagovijest i potpunije - Navještenje Gospodinovo. To je blagdan koji slavi cijela Crkva.

Sadržaj mu je evanđeoski događaj, kad Božji glasnik, anđeo Gabrijel, naviješta Mariji, odabranje da bude Majka Isusa, Sina Božjega. To je čas utjelovljenja, začeca Isusova pod srcem Marijinim. Blagdan je devet mjeseci prije Isusova rođenja, Božića.

Sadržaj blagdana posebno je utkan u redovitu kršćansku molitvenu praksu: vjernici ga spominju tri puta dnevno, kad na glas zvona - ujutro, u podne i navečer - izriču molitvu, koja se, prema početnim riječima, zove "*Anđeo Gospodnji*". Moli se zasebno ili zajednički u obiteljima, a nedjeljom i blagdanom u crkvi, nakon poldanje i večernje mise. To je razlog da se sa svih crkvenih zvonika tri puta dnevno oglasi zvono koje vjernike podsjeća i poziva na molitvu.

Premda blagdan nije "zapovijedani", u svim je crkvama bogoslužje po nedjeljnom rasporedu

Blagovijest je najbolji prijevod grčke riječi *euangelion* (evanđelje). Doista, u anđelovoj je blagoj vijesti zazvonilo prvo evanđelje,

navještaj spasa. U nekim starim rukopisima na grčkom piše: "*I anđeo uđe k njoj i navijesti joj evanđelje*".

Susret anđela Gabrijela i djevice Marije evanđelist Luka ovako opisuje: "*...posla Bog anđela Gabrijela u galilejski grad imenom Nazaret, k djevici ...kojoj bijaše ime Marija. Kad anđeo uđe k njoj, reče joj: 'Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom! ...Ne boj se Marijo, jer si našla milost kod Boga. Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina komu ćeš nadjenuti ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega...'. Marija mu reče: 'Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj'.*"

Marija iz Nazareta prva je od Boga primila poruku spasa i prva joj je vjerom odgovorila. Na Božju ponudu da sudjeluje u djelu spasenja Marija je dala odgovor svojim srcem: "*Neka mi bude!*" Neka bude onako kako hoće Bog. Marija je povjerovala da "*Bogu ništa nije nemoguće*" i "*da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube*".

Marija daje svoj pristanak anđelu navjestitelju. Lukina stranica navještenja uza svu sažetost prebogata je starozavjetnim biblijskim sadržajima, a ujedno i kršćanskom novošću. U središtu stoji jedna žena, ona 'najizvrsnija Žena' koja je odabrana da bude prva suradnica u Božjem djelu spasenja.

S tim navještenjem što ga anđeo Gabrijel upućuje Mariji u Božje ime počinje prava kršćanska novost koja postavlja ženu u najviše dostojanstvo. Takvo što tadašnja hebrejska duša, kao ni onodobna grčko-rimska civilizacija, nisu mogle ni pomisliti. Anđeo je pozdravlja tako uzvišenim riječima koje ulijevaju strahopoštovanje: *"Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom!"*. Bog je s Marijom koja je izabrana iz ljudskoga roda da bude majka onoga koji će se zvati i biti Emanuel, to jest *S-nama-Bog*.

Marijin pristanak da sudjeluje u Božjem djelu spasenja, djelo je vjere. Drugi vatikanski sabor, koji u Mariji gleda prauzor vjere, s pravom je uzdiže kao primjer

djelotvorne vjere upravo u času njezina: "Neka mi bude". U konstituciji o Crkvi čitamo: "Marija nije bila pasivni instrument u Božjim rukama, nego je sudjelovala u spasenju čovjekovu slobodnom i poslušnom vjerom".

Takva je vjera velikodušna jer se otvara Božjoj riječi i prihvaća Božju volju. Takva je vjera jaka, jer nadvladava sve poteškoće, nerazumijevanja i krize. Marijina veličina nije samo u tome što je porodila Sina Božjega, nego i u tome što je u srcu svome osluškiivala riječ Božju i vršila je. Ona je najbolji uzor čovjeka vjernika, čovjeka koji prihvaća i vrši Božju volju, čovjeka koji sluša riječ Božju i živi po njoj.

don Drago Ćurković

Angel Zarraga, *Anunciación*, <http://www.artnet.com>

NAŠI POKOJNI

DALIBOR LAGATOR,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 23. ožujka 1992.

DRAGO BORŠIĆ,

PU osječko - baranjska, 23. ožujka 1993.

MILAN KRULJAC,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

SENAD LIŠIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

IVICA TOKIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

IVICA BANIĆ,

PU zagrebačka, 28. ožujka 1993.

GORAN ČAKAN,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Klisa, 25. ožujka 2000.

POČIVALI U MIRU!